

Les arrels del present

Amb un somriure modest i prudent, però convençut i confiat, adoptem el nou compàs. I el nou calendari post 9-N: primer, municipals de maig; després eleccions al Parlament al setembre. No; no hi ha una aturada del procés ni del moviment sobiranista. No hi ha retrocés ni desinflat. Només canvi de ritme. Tot just una pausa per respirar; per prendre alè. Per posar en evidència la fragilitat de la política quan no hi ha l'impuls i l'energia de la gent. Per greixar les organitzacions i actualitzar els arguments. Per fer la feina discreta de cada dia sense pirotècnia. Per fer normal l'hegemonia assolida i no haver de dir a cada moment que allò que s'acaba de fer ha estat històric. Per acumular forces i deixar que la política institucional faci la seva tasca. Per anar forjant la majoria política i el mandat democràtic del setembre.

Durant la dècada final del segle passat, a Catalunya, tot i la sacsejada olímpica, es va fer perceptible la progressió de l'anomenat *independentisme tranquil*. L'expressió havia estat encunyada abans, però descrivia bé la lenta emergència del sobiranisme i el seu progressiu reconeixement. Una taca d'oli que s'escampava amb parsimònia, però persistia. S'havien desfet els últims dubtes atàvics sobre el caràcter democràtic i pacífic de l'aposta independentista. La seva vocació –aleshores semblava quimèrica– era fer-se majoritària. Alguns joves procedents de les files del Moviment de Defensa de la Terra (MDT) o de la Crida a la Solidaritat havien crescut i transferien retalls de les seves con-

cepcions i conviccions a diversos camps professionals o al món associatiu i institucional. L'independentisme anava guanyant presència social. De fet, la brutal repressió que van patir molts independentistes arran dels Jocs del 1992 no va fer sinó demostrar que l'independentisme ja era un factor fonamental de la política catalana. Minoritari però actiu i pacient. Constant. Una proposta política global. Pensar actuant; actuar pensant.

Al canvi de segle, l'independentisme era substancialment d'esquerres. ERC n'era l'expressió política troncal. Havia fet bandera principal de la independència, amb Àngel Colom; i la feia indissociable de la transformació social del país amb Josep-Lluís Carod-Rovira. Ja no era només tribal ni sectorial. I hi havia també en l'independentisme, sempre, grups ac-

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

CONSULTEU
MÉS ARTICLES A
www.ara.cat

tius i compromesos en militàncies de proximitat, molt crítics amb la política institucional i les seves servituds. En la tradició inicial de les CUP i en el seu relançament posterior del 1999. I hi havia, també, nuclis independentistes a ICV, a la JNC; i persones i col·lectius molt diversos. L'independentisme ja era polièdric, impregnava espais cada vegada més diversos, es feia més osmòtic i permeable.

El 2003, propiciant el relleu a la Generalitat i la conformació d'un govern de coalició d'esquerres, ERC confronta l'independentisme dels discursos, la hipertròfia simbòlica i els desitjos vagues a la prosaica i contradictòria misèria de la gestió política. L'experiència de les dues coalicions d'esquerres tindrà costos electorals i polítics molt considerables. El no al referèndum de l'Estatut (2006)

no acabarà de ser realment entès fins després de la sentència del Tribunal Constitucional del 2010. ERC haurà d'assumir una renovació interna profunda. Però, mentrestant, s'hauran creat les condicions per a un eixamplament extraordinari, imprescindible, de les bases socials de l'independentisme. Tot i la intensitat de les migracions de la globalització, la complexa nació catalana del 2010 és més cohesionada que la de 10 anys abans. I no només per a la reivindicació o la denúncia, sinó també per a la formulació de propostes i l'assumpció del protagonisme principal en l'emancipació del país. Prou cohesionada i mobilitzada per empènyer el president Mas a liderar el gir polític del gruix de CDC i bona part d'Unió (2012) cap al sobiranisme.

Totes aquests passos i molts més han estat necessaris per arribar on som. El sobiranisme és efectivament hegemònic dins del catalanisme. I està a punt de ratificar-ho electoralment. Potser el trajecte s'hauria pogut fer de manera diferent, millor, o més de pressa. Però som aquí. Uns han condicionat l'agenda política; altres han mantingut la torxa sobiranista alternativa en espais particularment crítics; altres han arrossegat els seus companys de formació, o han defensat contra corrent que la millor oportunitat de transformació del país era dotar-lo d'un estat propi; altres s'han abocat a la tasca de divulgació i vertebració del moviment ciutadà. Venim de la irrellevància i d'un gran esforç per superar-la. Per això l'oportunitat del 27-S no pot ser i no serà desaprovechada.

LAMARTARILE

Durant la dècada final del segle passat, a Catalunya es va fer perceptible la progressió de l'anomenat 'independentisme tranquil'

Tot i la intensitat de les migracions, la complexa nació catalana del 2010 és més cohesionada que la de 10 anys abans